

Hitta till Dammsjön och Risshytte hage:

Reservaten ligger ca 5 km väster om Säter. Flygsandfältet strax söder om riksväg 70 och Risshytte hage intill vägen mot Smedjebacken.

Natura 2000

Risshytte hage ingår i det europeiska nätverket Natura 2000. Detta nätverk har skapats inom EU för att hejda utrotningen av arter och för att förhindra att deras livsmiljöer förstörs. I Sverige samordnar Naturvårdsverket arbetet med att skapa nätverket Natura 2000. Länsstyrelsen är den myndighet som gör den lokala insatsen med att välja ut lämpliga områden som utgör pärlor av värdefull natur. Mer information finns på Naturvårdsverket: www.naturvardsverket.se och på Länsstyrelsen: www.lansstyrelsen.se/dalarna/natura2000

Välkommen till naturreservaten!

För att skydda den känsliga naturen i reservaten har länsstyrelsen tagit fram följande regler för besökarna:

Vid flygsandfältet vid Dammsjön är det inte tillåtet att:

- göra upp eld
- framföra motordrivet fordon annan än på anvisade vägar
- parkera annat än på anvisade platser
- tälta

Vid Risshytte hage är det inte tillåtet att:

- göra upp eld
- i terrängen eller på iordningställda leder färdas annat än till fots eller på skidor
- skada levande eller döda träd, buskar eller annan växtlighet
- beträda området under 15 maj - 15 juli annat än på markerade stigar
- tälta

Kartor: © Länsstyrelsen Dalarna, Bakgrundskarta © Lantmäteriet ärende 106-2004/188W

AKTA ORKIDÉERNA!

Förutom de generella hänsynsregler som allemansrätten omfattar, uppmanas besökare att **bara beträda området med guckusko via markerade stigar i området** (se föreskrifterna ovan). Guckuskon är känslig för trampslitage, bland annat som en följd av att marken kompakteras runt plantorna och att vattenföringen i jorden riskerar att ändras.

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Naturvård, 791 84 Falun
Tele: 010-225 00 00
E-post: dalarna@lansstyrelsen.se
Webbplats:
www.lansstyrelsen.se/dalarna/naturreservat

**NATURRESERVAT
Dalarnas län**

RISSHYTTE HAGE & FLYGSANDFÄLTET VID DAMMSJÖN

- bland guckuskor och myrlejon

Naturreseptatet Flygsandfältet vid Dammsjön

Området kring Dammsjön har stora geologiska värden och utgörs av södra Dalarnas finaste flygsanddynor med tydliga mjuka sanddynor. Den rörliga sandjorden har lett till att en speciell flora och fauna, som är anpassad till dessa förhållanden, har utvecklats. Exempelvis finns här mosippor och myrlejonsländor.

Syftet med reservatet är främst att bevara de geologiskt intressanta flygsanddynorna, samt den speciella flora och fauna som finns här. Området ingår som en del av Gustafsältet.

Dynfältet utgör ett tydligt exempel på flygsandbildningar från tiden efter det att inlandsisen smälte för ca 9 000 år sedan. De tydliga dynorna ger en god uppfattning om hur sanddynor ser ut och en föreställning om hur sandavlagringen med vindens hjälp kommit i rörelse och byggts upp. Dynfältet nyttjas i stor utsträckning som besöksmål vid geologisk undervisning.

Myrmördare härjar i området!

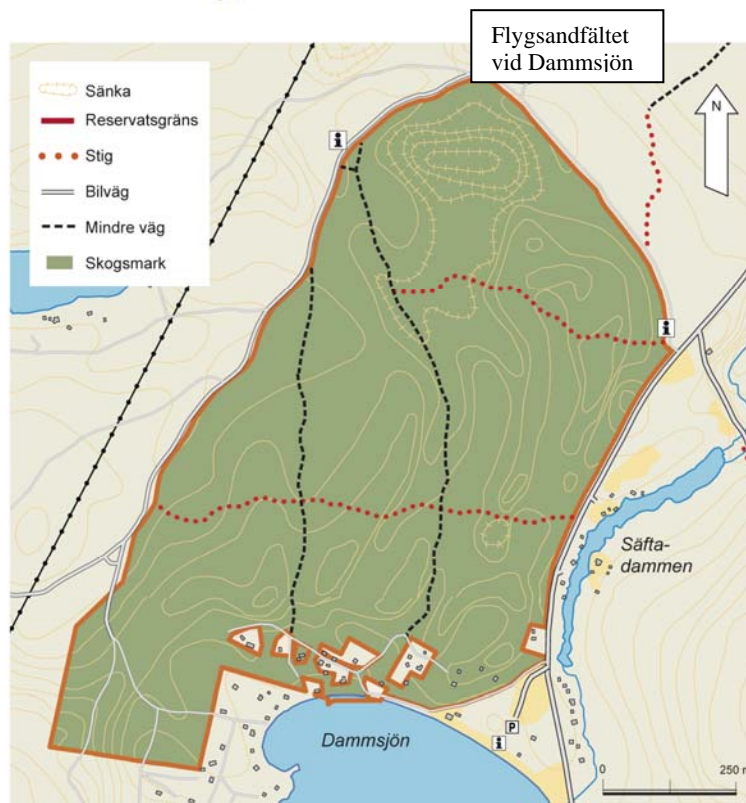
Myrlejonslända (*Myrméleon formicárius*) påminner om en trollslända, men skiljs från dem bl a på de klubbformade antennerna. De har en vingbredd på 60-80 mm. De är kortlivade och lever bara för parning och äggläggning. Innan den blir slända lever den dock 2- 3 år som larv.

Larven kallas för myrlejon. Den är ett rovdjur som gräver gropar i sanden. Den ligger sen gömd på botten av gropen och lurar på myror eller andra insekter som trillar ned i den lösa sanden. Genom att sprätta sand på bytet hindrar myrlejonet detta att komma upp ur gropen. Den suger ur sitt byte med kraftiga käkar. Larverna kan förflytta sig flera meter i sanden genom att gräva sig baklänges, varvid de efterlämnar karaktäristiskt snirklande ”plogfårar” i ytskiktet av lös sand.

*Mosippan trivs i sanden på Flygsandfältet.
Teckning Jonas Lundin.*

*Myrlejonsländans larv.
Teckning Tomas Ljung.*

Naturreseptatet Risshytte hage

Risshytte hage är ett botaniskt mycket rikt område. Här återfinns många olika naturtyper; fuktäng, örtrik granskog, blåbärsgranskog och myr. Fuktängen, som är den botaniskt rikaste, hyser ett stort och livskraftigt bestånd av guckusko. Träden består mest av granar.

Den del av fuktängen som hyser mer lövskog har hävdats med bete tills i sen tid. På denna växer bland annat smörboll. Andra arter är den ovanliga ormbunken kambräken och halvgräset tagelstarr.

Risshytte hage är ett omtyckt utflyktsmål särskilt då guckuskon blommar. Men tänk på att vara försiktig om guckuskon och de andra ovanliga arterna. Läs mer på baksidan!

